

האסטרטגיה: לפרק את האיום האיראני שבנה סביב ישראל

15.10.2024 | שבת בן מאיר written by

"מבצע 'מבול אל-אקצא' החזיר את המשטר הציוני 70 שנים לאחור" התרברב השבוע מנהיג איראן -עלי חמינאי במלאות שנה לטבח ה-7/10. בעודו מצייץ זאת בעברית, עסק שר הנפט שלו בויסות המיכליות ומתקני האחסון שבמסוף האי חארג', מחשש שיותקפו על ידי ישראל.

במבט איראני מפוכח על התמונה הרחבה של האזור, בחלוף שנה למלחמה, הולכת ומתחדדת בטהראן ההבנה כי רשת אירגוני הפרוקסי שהיא טוותה נגד ישראל הולכת ונפרמת. גם אם עדיין אין לכך ביטוי פומבי, יש להניח שבמסדרונות הממשל כבר נשמעות תהיות באשר לאסטרטגיה זו. התמנון האיראני מאבד את שתי הזרועות שבנה בגבולותיה של ישראל. זרוע נוספת שלו [?] בתימן [?] משלמת אף היא מחיר כבד.

יתרה מכך, אירגוני הפרוקסי הפכו להיות סוכני השיווק השלילי של איראן. במזרח התיכון ולא רק בו מתחדדת ההכרה כי לכל מקום שאליו הגיעו האיראנים הם הביאו עימם הרס וחורבן. לבנון, עיראק, תימן ממשיכות לספק עדויות לכך.

ומעל לכל, אירגוני הפרוקסי שנבנו על ידי איראן כדי לפטור אותה מעימות ישיר עם אויביה מסבכים אותה בכך. אמנם היא מתאמצת להבהיר כי התקפותיה הישירות נעשות בתגובה לפגיעה דווקא בריבונותה או באנשיה ואינן מהוות חלק מאירועי הלחימה של אירגוני הפרוקסי, אך ההגדרות המעודנות הללו נבלעות בעשן הסמיך של המלחמה. בערבוביה שנוצרה בין השולחים לשלוחיה ובמיוחד כאשר ההנחיות, הנשק, והמימון ממשיכים למתוח קו ישיר שמחבר ביניהם. איראן שלא רצתה להיות מעורבת במלחמה ישירה, מוצאת עצמה נגררת לתרחיש כזה, כאשר ציפורניה קטומות וכשהתמיכה האמריקנית בישראל אינה מוטלת בספק.

מנקודת מבטה של ישראל הגם שהיא נגררה למלחמה זו ולא יזמה אותה, התכלית האסטרטגית שלה היא לפרק את האיום שאיראן יצרה סביבנו, להחליש ע"י כך גם את איראן ואת משטרה ולנצל את הנסיבות כדי לקדם מהלכים לבלימת תכנית הגרעין.

עמימות ותיחכום

התקפת הטילים האיראנית על ישראל מחייבת תגובה. אם היא לא תשלם מחיר משמעותי על כך, ייקל עליה להפוך התקפות אלה לדפוס פעולה קבוע ולהעלות את הרף, פעם אחר פעם. יחד עם זאת, ישראל לא צריכה להיחפז בתגובתה. נכון למרוט את עצבי האיראנים בהמתנה דרוכה, לתת לריאל האיראני להמשיך להתרסק ולאפשר את התגברות הביקורת הפנימית על המשטר. חרף הבדלי הגישות נכון להגיע לתאום עקרוני עם האמריקנים באופן שלא יכבול את ידיו. במישור

הפומבי ² אין צורך לנדב מידע או רמיזות על המטרות, היעדים, השיקולים או לוח-הזמנים. אמירתו של שר הביטחון ³ יואב גלנט לפיה התקיפה באיראן תהיה "קטלנית, מדויקת ומפתיעה. הם לא יבינו מה קרה ואיך" משרתת היטב את הגישה הנדרשת. להותיר עמימות, להתכונן לתרחישי מניעה או תגובה, להתנהל בתחכום ולהשאיר למעשים לדבר בעד עצמם.

לפרק את חיבאללה מנשקו

המטרה המוצהרת העיקרית לפעולת צה"ל בלבנון היא לאפשר את חזרתם של תושבי הצפון לבתיהם בבטחה. כדי להשיג זאת נידרשים שלושה תנאים: הראשון: הסרת איום הפלישה לשטח ישראל- השגתו מחייבת להבטיח שלא יהיו במרחב הגבול מנהרות או כוחות של חיבאללה. השני-הסרת איום ירי הנ"ט לעבר ישראל משטח לבנון. לשם כך, נדרשת דחיקתם של כוחות חיבאללה אל מחוץ לטווח האיום. התנאי השלישי הוא היכולת לשמר לאורך זמן את המצב החדש. הדרך האופטימאלית להשיג זאת היא ע"י יצירת אזור חיץ בדרום לבנון, ריק מאדם ונתון לשליטה -בתצפית ובאש ⁴ על ידי ישראל. מודל "אזור חייץ" אינו יחודי למקרה של ישראל. בעשור האחרון תורכיה יצרה אזור כזה בצפון סוריה כדי להגן על עצמה. העולם עבר על כך לסדר היום.

ההישג הצבאי של צה"ל בלחימה בחיבאללה עד כה, מגדיל את מרחב התימרון המדיני באשר לתנאים ליום שאחרי. מבחינתה של ישראל, היעדים החשובים ביותר שאליהם יש לשאוף הם פירוק חיבאללה מנשקו ויצירת הסדרי ביטחון שימנעו את התחמשותו מחדש. יעדים אלה עולים בחשיבותם גם על הרעיונות לייצב את השלטון ולהשפיע על הרכבו.

למה הוא עדיין כאן?

בנאום שנשא במלואת שנה לטבח ה-7/10 הפליג חאלד משעל בהישגיו של "מבול אלאקצה". "הקרוב הזה השיג בשנה אחת את מה ששנים לא יכלו להביא, אפילו דעת הקהל הציונית איבדה אמון בעצמה". הוא קרא לפתוח "חזיתות נוספות למלחמה באויב". ידיה של מערכת הביטחון הישראלית אמנם מלאות עבודה, אך נדמה כי ארכי-מחבל זה ראוי להשתבץ במקום גבוה יותר ברשימת יעדיה.

לְנִצַּח תֵּאֲכַל חֶרֶב

מלחמת יום הכיפורים זעזעה את ישראל מהמסד לטפחות. תחת ביטחה מופרזת באו פיקפוקים. הביטחון העצמי התערער. פתע עלו שאלות שנדחקו במשך הזמן: **הלעד נחיה על חרבנו?** (זאב שיף, "רעידת אדמה באוקטובר", 239).

51 שנים אחרי, שאלה זו ממשיכה לנקר בנו. לא נוכל לנבא את העתיד הרחוק. באשר לטווח הנראה לעין- אין לנו ברירה אלא לנצח!

פורסם בישראל היום, בתאריך 11.10.2024.